

**Seinäjoen kaupungin
ympäristönsuojeluviranomaisen
valvontasuunnitelma**

2015-2020

Laadittu: 19.11.2014

1. Ympäristönsuojelun valvontasuunnitelma

1.1. Johdanto

Ympäristönsuojeluun liittyvän valvonnan tavoitteena on ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja mahdollisesta pilaantumisesta aiheutuneiden haittojen korjaaminen. Suunnitelmallisen valvonnan kohteina ovat ympäristönsuojelulain nojalla mm. lupa- ja ilmoitusvelvolliset laitokset ja toiminnat. Valvontavelvoitteista määrätään lisäksi mm. jätelain, vesilain, maastoliikennelain ja ympäristönsuojelulain sekä näiden nojalla annettujen asetusten kautta.

Ympäristölupien valvonnalla tarkoitetaan toimia luvan myöntämisen edellytysten varmistamiseksi sekä luvan ja lupamääräysten valvomiseksi. Valvontaan kuuluu myös valvonnan suunnittelua (valvontaohjelman ja -suunnitelman laatimista sekä valvonnan tavoitteiden asettamista), valvonnan järjestämistä ja valvontatavoitteiden toteuttamisen seuraamista.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 22 ja 23 §:ien mukaisia valvontaviranomaisia ovat valtion valvontaviranomainen (ELY-keskus) ja kunnan ympäristönsuojeluviranomainen.

Tämä suunnitelma on laadittu Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelun valvontasuunnitelmaksi ja koskee vuosien 2015–2020 toimintaa ja päivitetään tarvittaessa. Suunnitelma keskittyy ympäristönsuojelulain mukaisten lupavelvollisten laitosten ja toimintojen valvontaan.

1.2 Toimialue

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelu hoitaa ympäristönsuojeluviranomaiselle kuuluvaa valvontaa Seinäjoen kaupungin alueella. Seinäjoella asuu n. 60 511 asukasta (31.3.2014). Seinäjoen maapinta-ala on 1 469,19 km², ja vesistöjä on 37,84 km².

Ympäristölupavelvollisista toiminnoista Seinäjoella on eniten eläinsuojia, jakeluasemia, kivenlouhimoita ja murskaamoita sekä jätteen käsittelypaikkoja. Pohjavesialueilla olevat luvanvaraiset toiminnat ovat eläinsuojia. Ympäristöluvanvaraista teollisuutta pohjavesialueilla ei ole. Pohjavesialueella oleva toiminta (esim. jätevesien käsittely, öljyvahingot, lannan varastointi ja levitys) voi lisätä talousveden pilaantumisen vaaraa tai pahimmassa tapauksessa pilata pohjaveden. Lisäksi vesistöjen läheisyydessä em. toiminnoista voi aiheutua vesistön pilaantumista. Energiantuotannosta ja muusta päästöjä ilmaan tuottavasta toiminnasta voi aiheutua viihtyvyys- ja terveyshaittoja. Laajemmassa mittakaavassa ne vaikuttavat ilmastonmuutokseen.

1.3. Valtakunnallinen ohjaus

Ympäristölupien käsittely ja valvonta, sekä muu ympäristön valvonta on ympäristönsuojeluviranomaisen keskeinen lakisääteinen tehtävä.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 167 ja 168 §:ien mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä säännöllinen valvonta ja tehtävä valvontasuunnitelma ja tarkempi valvontaohjelma. YSL 239 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava valvontasuunnitelma ja valvontaohjelma kolmen vuoden kuluessa lain voimaantulosta, viimeistään 1.9.2017 mennessä. Ympäristönsuojeluasetuksen (713/2014) 5 luvussa säädetään tarkemmin valvonnasta ja seurannasta. Tarkastusmenettelystä säädetään ympäristönsuojelulain 174 §:ssä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen voi periä ympäristönsuojelulain 205 §:n mukaisesti maksun laatimaansa valvontaohjelmaan perustuvista luvanvaraisen ja rekisteröitävän toiminnan määraikaistarkastuksista ja niiden muusta ohjelmaan perustuvasta säännöllisestä valvonnasta. Mikroyritysten valvonnasta perittävien maksujen on oltava kohtuulliset ottaen huomioon toiminnan laajuus ja luonne (YSL 206 §, YSA 36, 37, 38 §:t)

Maksu voidaan periä tarkastuksista, jotka ovat tarpeen 175 tai 176 §:ssä tarkoitetun kiellon tai määräyksen noudattamisen valvomiseksi taikka 181 §:ssä tarkoitetun toiminnan keskeyttämisen valvomiseksi.

Maksusta on säädetty tarkemmin kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen taksassa.

Säännöllisellä valvonnalla voidaan varmistaa, että:

- luvan saanut toiminta on sellaista kuin lupahakemuksessa on kuvattu
- luvan myöntämisen edellytykset täyttyvät
- lupamääräyksiä noudatetaan
- toiminnasta ei aiheudu ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua haittaa tai seuraamusta.

1.4. Kunnan valvontasuunnitelma

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava alueelleen säännöllistä valvontaa varten suunnitelma. Valvontasuunnitelmassa on oltava tiedot alueen ympäristöoloista ja pilaantumisen vaaraa aiheuttavista toiminnoista sekä käytävissä olevista valvonnan voimavaroista ja keinoista. Suunnitelmassa on kuvattava valvonnan järjestämisen ja riskinarvioinnin perusteet ja valvonnasta vastaavien viranomaisten yhteistyö. Valvontasuunnitelma on tarkistettava säännöllisesti.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on valvottava ympäristöluvanvaraisia ja rekisteröitäviä toimintoja säännöllisesti määräaikaistarkastuksin. Tarkastuskohteet ja –tiheys on määriteltävä ympäristöriskien arvioinnin perusteella.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkastuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Lupaviranomaisina Seinäjoella toimivat Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintovirasto (AVI) sekä Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta). Ympäristöluvanvaraisten laitosten valvontaviranomaisia ovat Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus sekä Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (Seinäjoen kaupungin ympäristölautakunta) ympäristönsuojeluasetuksessa säädetyn toimivaltajaon mukaisesti.

Ensisijainen tarkastusvastuu on sillä viranomaisella, joka on toimivaltainen lupaviranomainen toiminnan osalta. Valvontaviranomainen voi tehdä tarkastuksia myös ensisijaisen valvontaviranomaisen vastuulle kuuluvan toiminnan osalta. Sen vuoksi valvontaviranomaisten tulisi olla riittävässä yhteistyössä ja tehdä tarvittaessa tarkastuksia yhdessä (YSL 23 §).

Valvontasuunnitelmaan sisältyvistä tarkastuksista tai muusta asian käsittelystä voidaan periä maksu YSL 205 §:n mukaisesti ja ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaisesti.

2. Valvontakohteet

Valvontakohteet jaetaan luvanvaraisiin kohteisiin, joihin kuuluvat ympäristönsuojelulain nojalla luvitetut, rekisteröidyt ja ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkityt kohteet, sekä muihin valvontakohteisiin, joita ovat mm. ilmoitusvelvolliset toiminnot, sekä muun lainsäädännön edellyttämät valvontakohteet.

Muu kuin lupavalvonta suunnataan ensisijaisesti kohteisiin, joiden toiminnasta aiheutuu välitöntä ympäristön pilaantumisen vaaraa. Luvanvaraisten toimintojen lisäksi voidaan tarvittaessa tarkastaa toimintoja, jotka eivät ole ympäristönsuojelulain tai –asetuksen mukaan lupavelvollisia.

Lisäksi ympäristönsuojelu suorittaa tarkastuksia harkintansa mukaan. Kirjallisten valitusten johdosta tehdään tarkastus ja kuullaan asianosaisia, jonka jälkeen ympäristölautakunta tekee tarvittaessa asiassa päätöksen. Naapuruussuhdeasioista ja ojariidoista vaaditaan aina kirjallinen ilmoitus.

2.1 Luvanvaraiset kohteet

2.1.1. Ympäristönsuojelulain (527/2014) mukaiset tarkastukset / ympäristöluvanvaraiset toiminnot

Valvontakohteita ovat kaikki ympäristönsuojelulain tai –asetuksen perusteella ympäristölupavelvolliset kohteet sekä lain ympäristönsuojelun voimaannpanosta (4.2.2000/113) mukaan ympäristölupavelvolliset laitokset. Valvontakohteen määrittelyyn ei vaikuta, onko toiminnalla ympäristölupa, terveydensuojelulain mukainen sijoituspaikkalupa tai puuttuuko viranomaisen antama lupa määräykseen kokonaan.

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvia ympäristölupavelvollisia ja rekisteröityjä laitoksia on 208 kpl (19.11.2014). Etelä-Pohjanmaan ELY-keskuksen valvontaan kuuluvia toimintoja Seinäjoella on 99 kpl (19.11.2014).

Ympäristölupapäätöksissä on annettu tarpeelliset määräykset ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Määräykset voivat liittyä esim. laitoksen toimintaan, tarkkailuun tai raportointiin. Säännöllisellä ja riittävän tiheästi suoritettulla valvonnalla (suunnitelmallinen tarkastus) varmistetaan, että luvan antamisen edellytykset ovat voimassa ja että laitos toimii lupamääräysten mukaisesti. Tarkastuksia suoritetaan lisäksi laitoksen lupanhakemisvaiheessa tai silloin kun on tapahtunut poikkeuksellisia tilanteita, joista voi aiheutua välitöntä tai ilmeistä ympäristön pilaantumisen vaaraa. Valvontaan kuuluu myös seurata lupamääräyksissä annettujen mittausvelvoitteiden, raportointi- yms. selvitysten toteuttamista. Lisäksi tarkastuksia tehdään erilaisten yhteydenottojen ja valitusten perusteella. Tarkastuksesta tehdään muistio, joka toimitetaan toiminnanharjoittajalle.

Tarkastustiheyttä suunniteltaessa otetaan huomioon laitoksen tai toiminnan aiheuttamat ympäristövaikutukset, päästöjen määrä ja laatu, laitoksen ympäristö ja muut päästölähteet siten, että tarkastustoiminnassa huomio kohdistuu useammin laitoksiin ja toimintoihin, joilla todetut ympäristövaikutukset ja arvioidut riskit ovat suurimmat.

Kunnan ympäristölupavelvollisten laitosten tarkastukset jakautuvat kahteen luokkaan:

- Suunnitelmalliset tarkastukset ovat tarkastuksia, jotka liittyvät valvontasuunnitelman mukaan tehtävään säännölliseen valvontaan ja joissa käydään koko toiminta läpi.
- Muut ympäristölupatarkastukset ovat tarkastuksia, jotka liittyvät toiminnan hakemusvaiheeseen, yksittäisten lupamääräysten täyttämiseen, poikkeuksellisiin tilanteisiin tai valitukseen tms.

Valvontaohjelman mukaan kaikki luvanvaraiset ja rekisteröidyt toiminnat tarkastetaan yhden, kolmen tai viiden vuoden välein.

Suunnitelmallisen tarkastuksen tarkastustiheydet on määrätty seuraavasti:

- **kerran vuodessa tarkastettavat toiminnot:**

Ammattimainen jätteiden käsittely (osa kohteista)

- **kerran 3 vuodessa tarkastettavat toiminnot:**

Kivenlouhimot, -murskaamot ja kiinteät asfalttiasemat
Betoniasemat

Ammattimainen jätteiden käsittely (pois lukien kertaluonteiset maanläjitysalueet)
Pintakäsittely
Ampumaradat
Naapuruussuhdelain nojalla luvan saaneet kohteet (osa kohteista)

- **kerran 5 vuodessa tarkastettavat toiminnot:**

Eläinsuojat
Energiantuotantolaitokset
Polttonesteiden jakelu
Metalliteollisuus
Elintarviketeollisuus
Pesulat
Naapuruussuhdelain nojalla luvan saaneet kohteet (osa kohteista)

Mikäli toiminta ei kuulu mihinkään yllämainitusta kohderyhmistä, määritellään tarkastustiheydeksi 1 kerta viidessä vuodessa. Tarkastustiheyttä voidaan muuttaa tarvittaessa, mutta kuitenkin niin, että pisin tarkastusväli on 5 vuotta, ellei lainsäädäntö tai lupa toisin velvoita.

Uusien kohteiden ensimmäinen suunnitelmallinen tarkastus tehdään ennen toiminnan aloittamista, jotta voidaan varmistaa luvan antamien toimintaedellytysten toteutuminen. Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen toimivaltaan kuuluvien luvanvaraisten ja rekisteröityjen toimintojen osalta noudatetaan laitospaikoista valvontaohjelmaa. Laitospaikoissa valvontaohjelmassa jokaiselle laitokselle on määritelty tarkastustiheys.

Ympäristönsuojelu pitää yllä laitospaikoista valvontaohjelman lisäksi erillistä tarkempaa valvontataulukkoa (tarkastajakohtaiset valvontaohjelmat), joissa ovat valvontakohteiden suunnitelmalliset tarkastusajankohdat ja mahdolliset tarkastuksissa havaitut puutteet ja tarpeelliset uusintatarkastukset. Lisäksi laitosten tai toimintojen lupamääräysten valvonta ovat näissä taulukoissa.

Lupamääräysten valvonta ei ole suunnitelmallista määräajoin toteutettavaa valvontaa, vaan siihen kuuluu luvassa annettujen yksittäisten määräaikaisten, raporttien ja tutkimustulosten valvonta. Taksan mukaisesti näistä voidaan periä maksu.

Osa myönnettyistä ympäristöluvista on määräaikaisia tai toistaiseksi voimassa olevia, eivätkä vaadi säännöllisiä tarkastuskäyntejä. Näitä ovat mm. jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa ja kertaluonteiset maanläjitysalueet.

Mikäli tarkastuskäynnin yhteydessä laitoksen toiminnassa havaitaan laiminlyönti tai puute, ympäristötarkastaja asettaa määräajan korjaaville toimenpiteille ja tekee uusintatarkastuksen toimenpiteelle asetetun määräajan umpeuduttua. Uusintatarkastukset harkitaan tapauskohtaisesti. Myös näistä voidaan periä taksan mukainen maksu. Mikäli laiminlyöntiä ei korjata kehoituksista huolimatta, asia voidaan viedä ympäristölautakuntaan ratkaistavaksi. Ympäristölautakunta voi tehostaa määräystä uhkasakolla, keskeyttämis- tai teettämisuhalla. Jos lupamääräyksiä on valvontaviranomaisen kirjallisesta huomautuksesta toistuvasti rikottu siten, että toiminnasta aiheutuu ympäristön pilaantumisen vaaraa, lupa voidaan peruuttaa (YSL 93 §). Ennen määräysten ja mahdollisen uhkasakon/teettämisuhan määräämistä toiminnanharjoittajalle on varattava mahdollisuus tulla kuuluksi.

2.1.2. Rekisteröitävät toiminnot / Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään merkityt kohteet

Ympäristönsuojelulain 116 §:n mukaisesti rekisteröitäviä toimintoja ovat:

1. Energiantuotantolaitos, jonka polttoainetehoon lasketaan yhteen kaikki samalla laitosalueella sijaitsevat polttoaineteholtaan vähintään yhden megawatin energiantuotantoyksiköt

ja jonka polttoaineteho on vähintään 5 megawattia, mutta alle 50 megawattia, ja jossa joko kiinteää polttoainetta käyttävän energiantuotantoyksikön polttoaineteho on alle 20 megawattia.

2. Asfalttiasema.
3. Moottorikäyttöisessä ajoneuvossa tai moottoriveneessä polttoaineena käytettävän nestemäisen polttoaineen jakeluasema, jonka polttoainesäiliöiden kokonaistilavuus on vähintään 10 m³.
4. Kemiallinen pesula, jos toiminnassa käytetään sellaisia pesulatoimintaan tarkoitettuja laitteita ja järjestelmiä, joista ei pääse päästöjä ilmaan eikä veteen ja toiminnassa syntyvät jätteet luovutetaan jätelain 29 §:n mukaisesti käsiteltäväksi.
5. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enintään 10 tonnia vuodessa:
  - a) ajoneuvojen alkuperäinen maalaus sekä tuotantolaitoksessa että sen ulkopuolella
  - b) muu pintojen puhdistus kuin puhdistus orgaanisilla liuottimilla, jotka sisältävät vaaralausekkeella H340, H341, H350, H350i, H351, H360D tai H360F merkittyjä aineita ja seoksia, kun liuottimien kulutus on enemmän kuin 2 tonnia vuodessa.
6. Toiminnot ja laitokset, joissa orgaanisten liuottimien kulutus on enemmän kuin 5, mutta enintään 10 tonnia vuodessa:
  - a) muu pinnoitus kuin puupintojen maalaus, mukaan lukien metallin, muovin, tekstiilien, folion ja paperin pinnoitus tai maalaus
  - b) lankalakkaus
  - c) jalkineiden valmistus
  - d) puun ja muovin laminointi
  - e) liimaus.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen valvontaviranomainen näiden laitosten osalta ja laitoksia valvotaan kuten ympäristöluvitettuja laitoksiakin. Toiminta merkitään ympäristönsuojelun tietojärjestelmään, ja rekisteröinnin jälkeen laitoksella käydään tarkastuksella, ja selvitetään, onko toiminta asetuksen mukaista. Ainoastaan, jos rekisteröitävä toiminta on sijoittumassa voimassa olevan asemakaavan vastaisesti, voidaan rekisteröinti jättää tekemättä.

Jos puutteita ilmenee, korjaaville toimenpiteille asetetaan määräaika ja käydään uusintatarkastuksella määräajan umpeuduttua. Mikäli laiminlyöntiä ei korjata kehotuksista huolimatta, asia voidaan viedä ympäristölautakuntaan ratkaistavaksi. Rekisteröinnin jälkeen rekisteröidyt toiminnot tarkastetaan pääsääntöisesti joka viides vuosi. Myös rekisteröitävien toimintojen valvontaluokka voi tarkastuksessa todettujen laiminlyöntien tai puutteiden johdosta muuttua.

2.2. Muut valvontakohteet

2.2.1. Melua ja tärinää aiheuttavat tilapäiset toiminnot (YSL 118 §)

Erityisen häiritsevää melua aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta on tehtävä ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Näitä ilmoituksia on ollut Seinäjoella vuosittain noin 30 kpl. Useamman päivän kestävästä tapahtumista päätöksen tekee ympäristölautakunta ja muista ympäristönsuojeluviranomaiselta. Päätöksistä suurin osa koskee erilaisia ulkoilmatapahtumia (mm. ulkoilmakonseritteja ja moottoriurheilukilpailuja) ja muut esim. rakentamista. Ilmoitusten johdosta tehdään tarvittaessa tarkastus. Pääpaino tarkastuksista suunnataan monipäiväisiin kesätapahtumiin, jotka oletetaan olevan häiritseviä ympäristön asukkaille. Suurten kesätapahtumien valvonta kohdennetaan tapahtuman alkuun ja tarvittaessa ennalta arvioitaviin riskiaikoihin. Tarkastuksia tehdään myös asukkaiden tekemien ilmoitusten perusteella.

2.2.2. Poikkeus luvanvaraisuudesta toiminnan koeluonteisuuden perusteella (YSL 31 ja 119 §:t)

Ympäristönsuojelulain 31 §:n mukaan ympäristölupaa ei tarvita koeluonteiseen lyhytaikaiseen toimintaan, jonka tarkoituksena on kokeilla uutta tekniikkaa, raaka- tai polttoainetta, valmistus- tai polttomenetelmää tai puhdistuslaitetta taikka käsitellä jätettä laitos- tai ammattimaisesti tällaisen toiminnan vaikutusten, käyttökelpoisuuden tai muun näihin rinnastettavan seikan selvittämiseksi. Koeluonteisesta toiminnasta on tehtävä kirjallinen ilmoitus (YSL 119 §) toimivaltaiselle ympäristölupaviranomaiselle viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista. Tällöin tarkistetaan myös viranomaisen toimivalta. Asian käsittelee se lupaviranomainen, jonka toimivaltaan laitos tai toiminta ympäristönsuojelulain ja -asetuksen nojalla kuuluu.

Toiminnan tarkastustiheys riippuu toiminnan laadusta ja kestosta.

2.2.3. VOC-asetus (435/2001)

Asetusta sovelletaan tiettyihin orgaanisia liuottimia käytettäviin toimintoihin, joiden tulee hakea ympäristölupaa tai merkitä toiminta ympäristönsuojelun tietojärjestelmään. Toimintoja valvotaan tarpeen mukaan.

2.2.4. Käytöstä poistetut öljysäiliöt

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten mukaan käytöstä poistettu öljysäiliö tulee puhdistaa todistettavasti luvan saaneella toiminnanharjoittajalla ja toimittaa sen jälkeen vastaanottajalle, jolla on lupa vastaanottaa jätettä. Ympäristönsuojelumääräyksistä poikkeamiseen ja puhdistetun öljysäiliön maahan jättämiseen voi hakea lupaa. Tarkastuksen perusteella suoritetaan tapauskohtainen harkinta. Jos kriteerit täyttyvät, päätöksen tekee viranhaltija, muussa tapauksessa päätöksen tekee ympäristölautakunta. Kohteita arvioidaan olevan noin 30 kappaletta vuodessa.

2.2.5. Jätteiden hyödyntäminen maarakentamisessa (VnA 591/2006)

Jätteiden hyödyntämistä maarakentamisessa pyritään edistämään lainsäädännön avulla (VnA 591/2006). Eräiden jätteiden käyttöön maarakentamisessa ei tarvita ympäristönsuojelulain mukaisista ympäristölupaa tiettyjen edellytysten täytyessä. Asiasta on kuitenkin tehtävä ilmoitus ELY-keskukselle. **Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräysten** mukaan jätteiden maahan hautaaminen on kielletty. Tästä poikkeuksena muilla kuin pohjavesialueella saa rakentamisessa tai maarakenteissa kertaluonteisesti hyödyntää vähäisiä määriä (alle 500 m³) puhtaita ylijäämämaita, tiili- ja betonimurskeita tai muita kiviainesperäisiä murskeita tai kivihiilen, turpeen tai puuperäisen polttoaineen polton pohjatuhkia silloin, kun niillä voidaan korvata maa-ainesten käyttöä. Tiettyjen edellytysten tulee täytyä, eikä toiminta saa olla ammattimaista eikä laitospaista. Jätteen sijoittamisesta tulee tehdä ilmoitus etukäteen ympäristönsuojeluviranomaiselle. Ilmoituksen käsittelyn jälkeen kohteessa käydään tarkastuksella ennen kuin jätettä sisältävä rakenne peitetään. Ilmoituksia on tullut enimmillään 5 kappaletta vuodessa.

2.2.6. Pilaantunut maaperä (YSL 14 luku)

Maaperän puhdistamiseen pilaantuneella alueella tai pilaantuneen maaperän toimittamisesta muualle käsiteltäväksi tulee ilmoittaa alueelliselle ELY-keskukselle, joka tekee ilmoituksen johdosta päätöksen. ELY-keskus on kuitenkin asiassa aina toimivaltainen viranomainen ympäristönsuojelulain nojalla, mutta kunnasta osallistutaan tarvittaessa pilaantuneiden maa-alueiden tarkastuksiin. (YSL 136 §)

2.2.7. Öljy- ja muut kemikaalionnettomuudet

Jos maahan tai pohjaveteen on päässyt ainetta, joka saattaa aiheuttaa pilaantumista, on aiheuttajan välittömästi ilmoitettava siitä valvontaviranomaiselle (YSL 134 §). Ympäristönsuojelulain 137 §:n mukaan ELY-keskus / valtion valvontaviranomainen voi määrätä pilaantuneen maaperän puhdistamisesta, jos vahingon aiheuttaja ei siihen muuten ryhdy. Öljyvahinkojen torjuntalaki (1673/2009) on tullut voimaan 1.1.2010. Laissa on öljyvahinkojen torjunnan lisäksi kunta veloitettu jälkitorjuntaan, jota johtaa asianomaisen kunnan määräämä viranomainen. Seinäjoella viranomaisista ei ole vielä määrätty, joten ympäristövahingon sattuessa toimivaltainen viranomainen on kaupunginvaltuusto. ELY-keskukset antavat asiantuntija-apua. Lain mukaan jälkitorjunnalla tarkoitetaan öljyvahingon torjuntaa, jota tehdään öljyn pilaaman maaperän, pohjaveden ja rannikon puhdistamiseksi ja kunnostamiseksi sen jälkeen, kun välttämättömät torjuntatoimet vahingon rajoittamiseksi ja öljyn keräämiseksi on tehty. Öljy- ja kemikaalionnettomuuksia sattuu vuosittain joitakin. Tietoon tulleissa onnettomuustilanteissa käydään tarkastuksella ja jatkotoimenpiteitä valvotaan tarpeen mukaisesti.

2.2.8. Jätevesien käsittelyn valvonta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 16 luvun ja Valtioneuvoston asetuksen 209/2011 mukaista jätevesien käsittelyä edellyttäviä haja-asutusalueen kiinteistöjä valvotaan siirtymäajan päättyessä. Kaikilla haja-asutusalueen kiinteistöllä tulee olla asetuksen mukainen jätevesien käsittelyjärjestelmä 15.3.2016 mennessä. Poikkeuksia voidaan lain mukaan myöntää eri perustein. Jätevesien käsittelyn toteutumisen valvonnassa voidaan laittaa etusijalle pohjavesialueiden ja vesistöjen rantojen eli pilaantumiselle herkkien alueiden kiinteistöjä. Käsittelyvaatimuksista on säädetty tarkemmin Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelumääräyksissä. Seinäjoella on noin 3000 viemäriverkoston ulkopuolella olevaa kiinteistöä.

2.2.9. Jätelain (646/2011) mukaiset tarkastukset

Jätelain mukaisia tarkastuksia tehdään tarvittaessa tietoon tulleiden ilmoitusten tai omien havaintojen perusteella. Ilmoitukset liittyvät esimerkiksi jäteastioihin, roskaantumiseen tai puutarhajätteisiin. Tarkastuksia voidaan tehdä ennalta ilmoittamatta, mikäli asian toteaminen sitä vaatii. Puhdistamiskehotuksen saaneet kohteet tarkastetaan määräajan jälkeen ja ryhdytään tarvittaessa asianmukaisiin jatkotoimenpiteisiin. Suurin osa kohteista on yksittäisiä tapauksia, joiden kesto on rajallinen. Joissakin tapauksissa valvonta voi muodostua pitkäaikaiseksi, jopa vuosia kestäväksi prosessiksi.

Jätelain 124 §:n mukaan valvontaviranomaisen on määräajoin asianmukaisesti tarkastettava laitokset ja toiminnot, joissa syntyy vaarallista jätettä sekä samoin on tarkastettava jätteen kuljettajan ja jätteen välittäjän toiminta. Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tarkastusten ja muun valvontatoiminnan järjestämisestä. Osa tähän kohtaan kuuluvista tarkastuskohteista on ympäristöluvanvaraisia toimintoja, ja kuuluvat jo nyt säännölliseen valvontaan. Muiden kohteiden tarkastustarve- ja -tiheys on selvitettävä.

Rakennusvalvonta lähettää rakennusten purkamisluvat ympäristönsuojeluun tiedoksi. Purkukohteiden jätehuoltoa valvotaan mahdollisuuksien mukaan.

2.2.10. Vesilain (587/2011) mukaiset tarkastukset

Suurin osa vesilain mukaisista kohteista on aluehallintoviranomaisen käsittelemiä asioita kuten ruoppaus ja vesistö rakentaminen. Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen viranomainen vesilain 5 luvun mukaisissa ojitusasioissa, joissa osapuolet eivät ole päässeet sopimukseen. Ojariidoista pitää tehdä kirjallinen ilmoitus ympäristölautakunnalle, joka tekee asiassa päätöksen. Ennen päätöksentekoa kohteessa käydään tarkastuksella.

2.2.11. Maastoliikennelain (1710/1995) nojalla tehtävät tarkastukset

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen käsittelee maastoliikennelain (1710/1995) 30 §:n mukaiset lupahakemukset moottorikäyttöisten ajoneuvojen kilpailujen ja harjoitusten toistuvaan tai pysyvään järjestämiseen sekä tekee päätökset maastoliikennelain mukaisista moottorikelkka-reittien reittisuunnitelmista ja reittien perustamisesta, sekä suorittaa em. asioiden selvittämiseksi vaadittavat tarkastukset tarvittaessa. Maastoliikennelain mukaisia lupia valvotaan toiminnan aikana.

2.2.12. Muut tarkastukset

Yhteydenotot voivat olla esimerkiksi kuntalaisten tai viranomaisten tekemiä ilmoituksia. Ilmoitukset voivat liittyä jätevesiin, meluun, savuhaittaan, pölyyn tai hajuun. Suurin osa kohteista on yksittäisiä tapauksia, joiden kesto on rajallinen. Kaikki yhteydenotot kirjataan. Valituskohteet tarkastetaan, mikäli se ilmoituksen perusteella on tarpeellista. Osa valitustapauksista voidaan hoitaa pelkästään neuvonnalla tai tiedottamisella.

Osa yhteydenotoista liittyy naapuruussuhdehaittoihin, kuten meluun ja savuun. Naapuruussuhdelain mukaiset savuvalitukset otetaan vastaan ainoastaan kirjallisena. Savuvalitukset kuuluvat ensisijaisesti kunnan terveydensuojeluviranomaiselle, mutta jos kyseessä on jätteiden poltto ja siihen liittyvä haitta, asiaa hoidetaan yhdessä terveystarkastajien kanssa. Naapuruussuhdelain mukainen valvonta kuuluu myös poliisille, esimerkiksi meluasioissa.

2.2.13. Muu valvonta

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen valvoo vesihuoltolain (119/2001) nojalla vesijohdon ja viemärin toiminta-alueella sijaitsevien **kiinteistöjen liittymistä vesijohto- ja viemäriverkostoon**. Ellei kiinteistönomistaja liitä kiinteistöään verkostoon, voi ympäristönsuojeluviranomainen määrätä tekemään liitoksen ja tarvittaessa tehostaa määräystään uhkasakolla tai teettämishallalla.

Valtioneuvoston asetus maataloudesta peräisin olevien nitraattien vesiin pääsyn rajoittamisesta (931/2000) (nk. **nitraattiasetus**) edellyttää, että lannan varastoinnista lantapatterissa tehdään ilmoitus kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle. Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on alueellaan valvonut nitraattiasetuksen mukaisia vaatimuksia (mm. pienet eläinsuojat ja hevostallit).

Jätelain mukaan kunnan on järjestettävä asumisessa ja muissa jätelain 32 §:ssä mainituissa toiminnoissa syntyvän jätteen, mukaan lukien sako- ja umpikaivolietteen jätehuolto. Seinäjoella jätehuollon käytännön järjestämisestä vastaa Lakeuden Etappi Oy. Mikäli kiinteistö ei jätehuoltoviranomaisen (Lakeuden Jätelautakunnan) kehotuksesta liity järjestettyyn jätteenkuljetukseen, asia siirtyy kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, joka tarvittaessa käyttää pakkokeinoja määrätessään **kiinteistön liittymään järjestettyyn jätteenkuljetukseen**.

Jätteen ammattimaista keräystoimintaa harjoittavan on tehtävä **ilmoitus keräystoiminnasta jätehuoltorekisteriin** merkitsemistä varten sen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, jonka alueella keräystä harjoitetaan (Jätelaki 100 §). Jätehuoltorekisteriin merkitsemisestä ilmoitetaan tekijälle. Sen, joka harjoittaa jätteen ammattimaista kuljettamista tai toimii jätteen välittäjänä (Jätelaki 94 §), tulee tehdä hakemus toiminnan hyväksymiseksi jätehuoltorekisteriin. Hakemus tehdään sille ELY-keskukselle, jonka toiminta-alueella suurinta osaa toiminnasta harjoitetaan.

Valtioneuvoston asetus (452/2009) otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältävien laitteiden huollosta koskee otsonikerrosta heikentäviä aineita ja eräitä fluorattuja kasvihuonekaasuja sisältäviä laitteita asentavia, huoltavia ja kunnossapitäviä henkilöitä ja toiminnanharjoittajia. Asetuksen valvovia viranomaisia ovat ELY-keskukset ja kuntien ympäristönsuojeluviranomaiset sekä terveydensuojeluviranomaiset, kulutustavaroiden ja kuluttajapalveluiden valvontaviranomaiset ja elintarvikevalvontaviranomaiset, jotka valvovat asetuksen

noudattamista omilla toimialoillaan. Tyypillisesti suuria täyttömääriä (yli 3 kg) on kaupan isoissa kylmälaitteissa, jäähalleissa, suurten kiinteistöjen ilmastointilaitteissa ja suurjännitekytkinlaitteissa. Valvontaa tehdään tarpeen mukaan.

Reach-asetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus N:o 1907/2006 kemikaalien rekisteröinnistä, arvioinnista, lupamenettelyistä ja rajoituksista) mukaista kemikaalivalvontaa tehdään pääasiassa ympäristölupavalvonnan yhteydessä.

3. Valvonnan resurssit

Ympäristönsuojelussa on yhteensä 4 viranhaltijaa, ympäristöjohtaja ja 3 ympäristötarkastajaa. Lisäksi ympäristönsuojelussa on toimistosihteeri.

4. Valvontasuunnitelman toteutumisen arviointi

Valvontasuunnitelman toteutumisesta laaditaan vuosittain yhteenveto, jossa verrataan toteutunutta valvontaa suunnitelman mukaiseen valvontaan. Yhteenvedossa tarkastellaan myös valvonnan tarpeen mahdollisia muutoksia. Yhteenveto annetaan ympäristölautakunnalle tiedoksi maaliskuun loppuun mennessä.

Tarkastusten määrään voivat merkittävästi vaikuttaa myös ennakoimattomat muutokset henkilöresursseissa tai vireille tulleiden lupien, ilmoitusten, lausuntopyyntöjen tai muiden hakemusten määrissä. Vireille tulleet asiat, joilla on määräaika tai jotka vaativat välittömiä toimenpiteitä, on laittava etusijalle.

5. Valvonnan hallinta

Seinäjoen kaupungin ympäristönsuojelulla on käytössä Trimble Locus-paikkatietojärjestelmän ympäristösovellus (ent. Tekla XCity). Tietojärjestelmään syötetään kaikki ympäristöluvalliset laitokset ja muut olennaiset valvontakohteet. Valvontakäynnit tarkastuspöytäkirjoineen merkitään käytössä olevan Trimblen ympäristösovellukseen.

6. Valvontasuunnitelman päivittäminen

Valvontasuunnitelman liitteenä olevaa taulukkoa (liite 1) päivitetään vuosittain. Edellisenä vuonna luvitetut ja rekisteröidyt uudet valvontakohteet lisätään taulukkoon valvontaluokkineen. Samassa yhteydessä taulukosta poistetaan toimintansa lopettaneet laitokset ja mahdolliset muutokset valvojen osalta kirjataan.